25. HADİS

BAŞTAN SONA BİSMİLLAH

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ، قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
«إِذَا أَكَلَ أَحَدُكُمْ فَلْيَذْكُرِ اسْمَ اللهِ تَعَالَى، فَإِنْ نَسِيَ أَنْ يَذْكُرَ اسْمَ اللهِ تَعَالَى فِي أَوَّلِهِ، فَلْيَقُلْ: بِسْمِ اللهِ أَوَّلَهُ وَآخِرَهُ».

Hadisin Türkçesi

Âişe radıyallahu anhâ Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in şöyle buyurduğunu söyledi:

"Biriniz yemek yerken besmele çeksin. Şayet yemeğe başlarken besmele çekmeyi unutursa, hatırladığı anda 'baştan sona bismillah' desin."[25]

Açıklamalar

Ailenin din eğitimi açısından bakıldığında, güzel alışkanlıkların çocuğa erken bir yaşta kazandırılması gerektiğini görülmektedir.

İnsan yaptığı her işin farkında olmalı, her işi bilerek ve anlayarak yapmalıdır. Ağzına bir lokma götürürken veya bir şeyi yudumlarken bunu kendisine Allah'ın verdiğini hatırlamalı, O'na şükran borçlu olduğunu bilmelidir. Yerken ve içerken besmele çekme alışkanlığını kazanmış bir

25 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 730 (Ebû Dâvûd, Et`ime 15; Tirmizî, Et`ime 47)

Açıklamalar

kimse, şükretme görevini son derece tabii bir şekilde ve kendiliğinden yapmış olur.

Birlikte yemek yenildiği zaman birinin duyulacak şekilde besmele çekmesi, diğerlerinin, özellikle çocukların bu görevlerini hatırlamasına yardım eder. Yemeğe başlarken besmele çekmek gerekmekle beraber, unutulduğu zaman bu eksiği gidermenin yolu da gösterilmiştir. Bu takdirde, "bismillahi evvelehû ve âhirehû" yani "baştan sona bismillah" denmelidir.

Peygamber Efendimiz yemeğin sağ elle yenmesini tavsiye etmektedir. Bunun gerekçesi olarak, şeytanın sol elle yiyip içtiğini söylemekte, müminleri onun gibi davranmaktan sakındırmaktadır (Müslim, Eşribe 105-106). Kur'an-ı Kerîm'de ve hadîs-i şerîflerde şeytanın bizim düşmanımız olduğu, ondan ve onun gibi davranmaktan sakınmamız gerektiği ısrarla belirtilmektedir. Sol elle yemek ve içmek şeytanın âdeti olduğuna, Peygamber Efendimiz de bizi bundan sakındırdığına göre, sağ elle yemeyi ve içmeyi bir Müslüman âdeti ve özelliği kabul etmeli ve bu sünneti yaşatmalıdır.

Yemeği hep önünden yemek, sofrada herkesin bir kaptan yediği durumlarda daha bir önem kazanmaktadır. Böylece herkes hem kendi kısmetine razı olduğunu göstermiş hem de başkalarını rahatsız etmemiş olur.

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Yemeye ve içmeye besmele ile başlanmalıdır. Yemeğe başlarken besmele unutulursa, hatırlandığı andan itibaren "bismillâhi evvelehû ve âhirehû" denilmelidir.
2. Sağ elle yiyip içilmelidir.
3. Birlikte ve bir kaptan yendiği zaman, herkes önünden yemelidir.